

FEN BİLGİSİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ ÖZYETERLİK İNANÇLARI VE ÖĞRETMENLİK MESLEĞİNE YÖNELİK TUTUMLARININ İNCELENMESİ (ELAZIĞ İLİ ÖRNEĞİ)

An Analisis on the Science Teacher Candidates' Self Confidence and Their Attitudes Towards Teaching Profession. (Elazig City Example)

Gamze KIRILMAZKAYA* Fikriye KIRBAĞ ZENGİN*

Özet

Bu çalışmanın amacı öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasındaki ilişkiyi incelemektir. Çalışmaya son sınıfta öğrenim görmekte olan 95 fen bilgisi öğretmen adayı katılmıştır. Veri toplamak için Öğretmen Özyeterlik Ölçeği ve Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimsel istatistik, korelasyon ve Mann-Whitney U testi istatistikleri kullanılmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının özyeterlik algılarının cinsiyet değişkenine göre öğrenci katılımı ve öğretim stratejileri alt boyutlarında anlamlı biçimde farklılaşma belirlenirken sınıf yönetimi ve mesleğe karşı tutumlarında anlamlı farklılığın olmadığı belirlenmiştir. Ayrıca araştırmada fen bilgisi öğretmen adaylarının özyeterlik ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları arasında pozitif düzeyde bir korelasyon olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Öğretmenlik mesleği, Fen bilgisi öğretmen adayları, Özyeterlik.

Abstract

The purpose of this study was to examined preservice science teachers' self efficacy beliefs and attitudes towards profession and investigate the relationships between preservice science teachers' self efficacy beliefs and attitudes towards profession. The sample of the study consisted of 95 preservice science teachers at Fırat University, Faculty of Education. In order to collect data Teacher Self-Efficacy Scale and the Teaching Profession Attitude Scale was used. In analyzing the data, descriptive statistics, correlation and Mann-Whitney U test statistics were used. While research results was found that preservice science teachers' self efficacy beliefs significant differences with regard to gender to determine sub scale student participation and teaching strategies differentiation significantly, verified that there was no significant difference in attitudes towards classroom management and teaching Professional. In addition to results displayed that positive correlation was found between preservice science teachers' self efficacy beliefs and their attitudes towards teaching profession.

Key Words: Teaching Profession, Preservice Science Teachers, Selfefficacy

* Fırat Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, İlköğretim Bölümü, 23119-ELAZIĞ.

I.GİRİŞ

Ülkelerin gelişmişlik düzeyi eğitimin kalitesiyle doğru orantılıdır. Kaliteli eğitim için de nitelikli ve kaliteli öğretmenlere ihtiyaç vardır. Bu sebeple öğretmen nitelikleri eğitim ve öğretimin kalitesini ve niteliğini etkiler. Öğretmenler eğitim ve öğretim sürecinde problem olan birçok durumla karşılaşmaktadırlar. Bazı öğretmenler öğretime yönelik daha olumlu ve pozitif bir tutuma ve motivasyona sahiptirler. Bu durumun bir çok sebebi olabilir ancak bunun en önemli nedenlerinden birisi öğretmenlerin özyeterlik inançlarıdır (Rimm-Kaufman ve Sawyer, 2004).

Bandura (1997) özyeterliği, sosyal bilişsel teoriye dayanarak “insanların belli bir performansa ulaşabilmelerini sağlayacak eylemleri örgütleme ve sergileme becerileri ile ilgili yargıları” şeklinde tanımlamıştır. Bandura’ya (1997) göre yüksek özyeterlik inancına sahip insanlar yeni karşılaştıkları ve mücadele etmek zorunda oldukları durumlardan kaçmazlar ve problemi çözmek için kararlı bir şekilde çaba harcarlar. Düşük özyeterlik inancına sahip insanlar ise, gerginlik, stres ve hoşnutsuzluk duyguları yaşarlar. Öğretmen özyeterliği, öğretimi planlama, öğretim yöntemlerini seçme, sınıf yönetimini sağlama, uygun ölçme metotlarını seçme ve öğretmek için hevesli olmak gibi öğretim uygulamalarının birçok yönünü etkilemektedir (Pajares, 1992). Öğretmen özyeterliği aralarında motivasyonu düşük ve problemlili öğrenciler olsa bile öğretmenlerin, istedik öğrenme ürünlerini ortaya çıkarmaya dönük olarak kendilerinin ne derece yeterli olduğuna ilişkin inancı ya da algısıdır (Tschannen-Moran ve Woolfolk-Hoy, 2001). Özyeterlik algısı bireyin bir işi gerçekleştirmedeki gerçek yeterlik düzeyini yansıtmaktan daha çok, bireyin kendi yeterliklerine ilişkin yargılarını yansıtır (Woolfolk-Hoy ve Burke-Spero, 2005).

Yüksek özyeterlik algısının hem bir çok olumlu öğretmen davranışı hemde öğrenci ürünleri ile ilişkili olduğundan dolayı gerek öğretmen yetiştirme sürecinde gerekse hizmet içi süreçte öğretmenlerin öz yeterlik inançlarının belirlenmesi önemli görülmektedir (Bandura 1997; Henson, Kogan ve Vacha-Haase, 2001).

Tutum, nesnesine doğru eğilimi, o tutum nesnesine karşı ya da ondan yana olmayı içerir (Çakır, Kan ve Sünbül, 2006). “Bir bireye atfedilen ve onun bir psikolojik obje ile ilgili düşünce, duygu ve davranışlarını düzenli bir biçimde oluşturan bir eğilimdir” (Kağıtçıbaşı, 2010). Öğretmen, mesleğine yönelik tutumu ile öğrencilerin öğrenmesi ve kişiliklerinin oluşmasında önemli bir role sahiptir (Küçükahmet, 1976). Öğrenci üzerinde bu kadar etkileme gücüne sahip bir mesleğin, bilgi, beceri gibi bilişsel alan yeterlilikleri gerektirmesinin yanı sıra tutum ve değer gibi duyuşsal alan

yeterlikleri gerektirdiğinden dolayı öğretmen adaylarının meslekle ilgili değer ve tutum kazanmalarının gerekli olduğu görülmektedir.

Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumlarının araştırıldığı araştırmalar incelendiğinde öğretmen adaylarının genellikle öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarının olumlu ve yüksek olduğu sonucuna varılmıştır (Üstün, Erkan ve Akman, 2004; Şenel, Demir, Sertelin, Kılıçarslan, Köksal, 2004; Şimşek, 2005). Erdem, Gezer ve Çokadar (2005)'e göre öğretmenlerin mesleğe yönelik olumlu algılar geliştirmesi, öğretmenlik mesleğini icra ederken daha etkili olmalarını sağlayacağını belirtmişlerdir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının ve öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumlarını belirlemek ve Cinsiyet bağımsız değişkenine göre öğretmen adaylarının özyeterlik ve tutumları arasındaki ilişkinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

II. YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışmada öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ve öz yeterlik inançlarının belirlenmesi amacıyla tarama modeli kullanılmıştır (Karasar, 2005). Araştırmada, öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları ile ilişkili olup olmadığını araştırmak için ilişki model benimsenmiştir. İlişki model, iki ve daha çok değişken arasında ilişki olup olmadığını ve/veya ilişkinin derecesini belirlemeyi amaçlayan bir araştırma modelidir (Karasar, 2005).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Fırat Üniversitesi Eğitim Fakültesi Fen Bilgisi Öğretmenliği Bölümü toplam 95 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Katılımcılar, öğretmenlik mesleğine giriş, gelişim ve öğrenme, öğretimde planlama ve değerlendirme, sınıf yönetimi, öğretim yöntemleri I ve II ve okul deneyimi dersleri gibi çoğu pedagojik derslerini tamamlamışlardır. Çalışma sırasında, öğretmen adayları okullarda öğretim yapmalarını gerektiren öğretmenlik uygulaması dersini almaktadırlar.

2.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada öğretmen adaylarının özyeterliklerini belirlemek amacıyla Öğretmen Özyeterlik Ölçeği ve öğretmenlik mesleğine karşı tutumlarını ölçmek için de Öğretmenlik Mesleğine Karşı Tutum Ölçeği kullanılmıştır.

Öğretmen Özyeterlik Ölçeği: Tschannen-Moran ve Woolfolk Hoy (2001) tarafından geliştirilmiş olup 9'lu derecelendirmeli 24 madde ve üç alt

boyut içermektedir. Bunlar: “Öğrenci katılımını sağlama” olarak adlandırılan boyut; öğretmenlerin öğrencileri okul etkinliklerini iyi yapabileceklerine ne düzeyde inandırabilecekleri ile ilgili maddelerden oluşmaktadır. “Sınıf yönetimi” sağlama dair özyeterlik boyutu öğretmenlerin sınıfta istenmeyen davranışları ne düzeyde kontrol edebilecekleri ile ilgilidir. “Öğretimsel stratejiler” alt boyutu ise öğretmenlerin farklı öğretim ve değerlendirme stratejilerini ne düzeyde kullanabileceklerine ilişkin maddelerden oluşmaktadır. Ölçeğin tümüne ait iç tutarlılık katsayısı .91 ve alt boyutlarına ait iç tutarlılık katsayıları Öğrenci katılımını sağlama .82, Sınıf yönetimi .84 ve Öğretimsel stratejiler .86 olarak hesaplanmıştır. Bu ölçek Capa, Cakiroglu ve Sarıkaya (2005) tarafından Türkçe’ye uyarlanmıştır.

Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeği: Araştırmada fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarını belirlemek amacıyla, Üstüner (2006) tarafından geliştirilen tutum ölçeği kullanılmıştır. Ölçek öğretmenlik mesleğine yönelik tutumu yansıtan 34 maddeden oluşmaktadır. Tutum ölçeğinden alınabilecek en yüksek puan 170, en düşük puan 34’tür. Ölçeğin ölçüt ölçek geçerliliğinin .89; puan kararlılığına ilişkin güvenilirlik katsayısının .72; iç tutarlılık katsayısının ise .93 olduğu ifade edilmiştir (Üstüner, 2006).

2.4. Verilerin Analizi

Bu çalışmada, öğretmen özyeterliliği ile öğretmenlik mesleğine yönelik tutum arasında ilişki olup olmadığı araştırılması amacıyla SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) kullanılarak betimsel istatistik, korelasyon ve Mann-Whitney U testi istatistikleri yapılmıştır.

Ölçeklerden elde edilen veriler normal dağılım göstermediğinden, bu çalışmada nonparametrik testler kullanılmıştır. Cinsiyet değişkeni için Mann Whitney U Testi yapıp anlamlı fark bulunanlar yorumlanmıştır.

Öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarına ve öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterlik inanç ölçeği ve buna bağlı olarak ortaya çıkan sonuçlar, tutumlarına ait betimsel istatistik sonuçları Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1 incelendiğinde öğretmen adaylarının özyeterlik inanç ölçeğinden “Öğrenci Katılımını Sağlama” ($\bar{x}=51.85$), “Öğretim Stratejileri” ($\bar{x}=53.56$), “Sınıf Yönetimini” ($\bar{x}=54.45$) alt boyutlarından yüksek ortalama puanlarına sahip olduğu bulunmuştur. Ayrıca Tablo 1’de öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutum puanının 112.23 olduğu bulunmuştur. Bu durum fen bilgisi öğretmen adaylarının mesleğe yönelik olumlu tutuma sahip olduğunu göstermektedir.

Tablo1. Özyeterlik ve Tutum ölçeği betimsel istatistik sonuçları

	\bar{x}	ss
Öğrenci katılımını sağlama	51.85	7.49
Öğretim stratejileri	53.56	7.80
Sınıf Yönetimini	54.45	7.92
Özyeterlik toplam	53.29	7.12
Tutum	112.23	9.39

Öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının ve öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının cinsiyet değişkenine göre farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonuçları Tablo 2’de verilmiştir.

Tablo2 Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançlarının ve Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının Cinsiyet Değişkeni Açısından Analizi

		Cinsiyet	N	Sıra Ort.	Sıra top.	U	p
Öz-yeterlik	Öğrenci katılımını sağlama	K	70	44.2	3094	609.0	.02*
		E	25	58.64	1466		
	Öğretim stratejileri	K	70	44.14	3089.5	604.5	.02*
		E	25	58.8	1470.5		
	Sınıf yönetimi	K	70	45.47	3183.0	698	.134
		E	25	55.08	1377.0		
Tutum	Tutum	K	70	47.95	3356.5	871.5	.976
		E	25	48.14	1203.5		

*p<.05

Tablo 2 incelendiğinde öğretmen adaylarının öz yeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan Mann-Whitney U testi sonucuna göre ölçeğin “sınıf yönetimi” alt boyutunda cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılık göstermezken “öğrenci katılımını sağlama” (U=609.0 p<.05) ve “öğretim stratejileri” (U=604.5 p<.05) alt boyutlarında erkek öğretmen adayları lehine

anlamli farklılık göstermektedir. Öz yeterlik ölçeği ortalamaları incelendiğinde fen bilgisi öğretmen adaylarının kendilerini oldukça yeterli gördükleri söylenebilir. Öğretmen adaylarının mesleğe yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamli biçimde farklılaşmamaktadır ((U=871.5 p>.05). Grupları ortalama puanları birbirine yakın olması, mesleğe yönelik benzer tutumlara sahip oldukları göstergesi sayılabilir.

Bu araştırmanın amaçlarından biri de öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ile öğretmenlik mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişkinin düzeyini belirlemektir. Bu amaçla Spearman sıra farkları korelasyon analizi yapılmıştır (Tablo 3).

Tablo 3 Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançları ve Öğretmenlik Mesleğe Yönelik Tutumları Arasındaki Korelasyon

	1	2	3	4
1. Tutum	1	.373*	.331*	.353*
2.Öğrenci katılımını sağlama	.373*	1	.781*	.752*
3.Öğretimsel Stratejiler	.331*	.781*	1	.711*
4.Sınıf yönetimi	.353*	.752*	.711*	1

*p<.05

Tablo 3 incelendiğinde öğretmen adaylarının özyeterlik inançları ile mesleğe yönelik tutumları arasında pozitif yönde bir korelasyon olduğunu göstermektedir.

5. SONUÇ, TARTIŞMA VE ÖNERİLER

Bu çalışmada, fen bilgisi öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının, öğretmenlik mesleğe yönelik tutumlarının ve özyeterlik ile mesleğe yönelik tutumları arasındaki ilişki düzeyinin belirlenmesi amaçlanmıştır. Araştırma sonucunda öğretmen adaylarının özyeterlik inançlarının cinsiyet değişkenine göre sınıf yönetimi” alt boyutunda anlamli farklılık göstermezken “öğrenci katılımını sağlama” ve “öğretim stratejileri” alt boyutlarında erkek öğretmen adayları lehine anlamli farklılık göstermiştir.

Araştırmada erkek öğretmen adaylarının kadın öğretmen adaylarına göre öz yeterlik ölçeğinin alt boyutlarında kendini daha yeterli algıladıkları belirlenmiştir. Literatürde benzer çalışmalara rastlanılmaktadır (Morgil, Seçken ve Yücel, 2004). Bu durum erkek öğretmen adayların kendilerine daha çok güvenmelerinin göstergesi sayılabilir.

Araştırma sonuçları fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının olumlu ve tutum düzeyinin orta düzeyde olduğu söylenebilir. Literatürde de benzer sonuçlara rastlanılmaktadır. Farklı örneklemeler üzerine yapılan (Buluç, 2002; Saracaloğu ve ark. 2004; Aslan, Köksal ve Akyol, 2006) araştırma sonuçları da Eğitim Fakültelerinde okuyan öğrencilerin öğretmenlik mesleğine yönelik tutumlarının genellikle olumlu olduğunu göstermektedir. Bu durum öğretmenlik mesleğine ilişkin yüksek tutuma sahip fen bilgisi öğretmen adaylarının gelecekteki meslek hayatlarında başarılı olacaklarının bir göstergesi olduğu düşünülebilir. Fen bilgisi öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları cinsiyet değişkenine göre anlamlı farklılaşmamaktadır. Çakır, Kan ve Sünbül (2006) ve Bayhan'ın (2009) tarafından yapılan araştırmalarda da cinsiyete göre anlamlı farklılık bulunamamıştır. Tutum ölçeğinden alınan ortalama puanlarına göre fen bilgisi öğretmen adaylarının mesleklerine yönelik olumlu tutuma sahip olduğu söylenebilir. Alan yazın taraması yapıldığında da benzer araştırma sonuçlarını görmek mümkündür (Bulut, 2009; Çakır, Erkuş ve Kılıç, 2004).

Araştırmadan elde edilen sonuçların daha da genellenebilmesi için araştırmanın farklı üniversiteler de araştırma yapılabilir. Öğretmen adaylarına daha çok öğretmenlik deneyimine sahip olabilecekleri fırsatlar sunulmalıdır. Öğretmen adayları okullarda daha çok öğretmenlik deneyimine sahip olabilirler ve böylece sınıf yönetimini ve öğretim yöntemlerini gerçek ortamda daha çok uygulama fırsatı bulabilirler. Aynı zamanda bu tür etkinlikler öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik özyeterliklerini geliştirebilir.

6. KAYNAKLAR

1. Aslan, D., Köksal Akyol A. (2006). Okul Öncesi Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ve Mesleki Benlik Saygılarının İncelenmesi. *Ç.Ü. Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15(2), 51–60.

2. Bandura, A. (1997). *Self-Efficacy: The exercise of control*. New York: W.H. Freeman.

3. Bayhan, P. (2009). İlköğretim Okulları Birinci Kademe Sınıf Öğretmenlerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları ile İş Doyumları

Arasındaki İlişki, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

4. Buluç, B. (2002). Sınıf Öğretmenliği Bölümü Öğrencilerinin Öğretmenlik Sertifikası Programlarına Yönelik Tutumları. *Toplumsal Düşünce Dergisi*, 3(5), 41-48.

5. Bulut, İ. (2009). Öğretmen Adaylarının Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumlarının Değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 14, 13-24.

6. Çakır, Ö., Erkuş, A., ve Kılıç, F. (2004). Öğretmenlik Meslek Bilgisi Programının Çeşitli Değişkenler Açısından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Yayınları*.

7. Çakır, Ö., Kan A. ve Sünbül, Ö. (2006) Öğretmenlik Meslek Bilgisi ve Tezsiz Yüksek Lisans Programlarının Tutum ve Özyeterlik Açısından Değerlendirilmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 2(1) 36-47.

8. Çapa, Y., Çakiroğlu, J. & Sarıkaya, H. (2005). The development and validation of a Turkish version of the teachers' sense of efficacy scale. *Education and Science*, 30(137), 74-81.

9. Erdem, A.R., Gezer, K. ve Çokadar, H. (2005). Ortaöğretim Fen-Matematik ve Sosyal Alanlar Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Lisans Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine İlişkin Tutumları. 14. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi Bildiri Kitabı, 471-477. Denizli.

10. Henson, R. K., Kogan, L. R., & Vacha-Haase, T. (2001). A Reliability generalization study of the teacher efficacy scale and related instruments. *Educational and Psychological Measurement*, 61(3), 404-420.

11. Kağıtçıbaşı, Ç. (2010). *Günümüzde İnsan Ve İnsanlar : Sosyal Psikolojiye Giriş* (12. basım). İstanbul, Evrim Yayınevi.

12. Karasar, N. (2005). *Bilimsel Araştırma Yöntemi*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

13. Küçükahmet, L. (1976). "Öğretmen Yetiştiren Kurum Öğretmenlerinin Tutumları". Ankara Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları, Ankara

14. Morgil, İ., Seçken, N. Ve Yücel, A.S. (2004). Kimya Öğretmen Adaylarının Özyeterlik İnançlarının Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Balıkesir Üniversitesi Fen Bilimleri Enstitüsü Dergisi*, 6(1), 62-72.

15. Pajares F.M. (1992). Teacher's belief and educational research: cleaning up a messy construct. *Review of Educational Research*, 62(3), 307-322.

16. Rimm-Kaufman, S.E. & Sawyer, B.E. (2004). Primary-grade teachers' self-efficacy beliefs, attitudes Toward teaching and discipline and teaching practice priorities in relation to the responsive classroom approach. *The Elementary School Journal*, 104 (4), 321-341

17. Saracaloğlu, A. S., Serin, O., Bozkurt, N., Serin, U. (2004). Öğretmen Adaylarının Mesleğe
18. Yönelik Tutumlarını Etkileyen Faktörler. *Çağdaş Eğitim*, 29(311), 16–27.
19. Şenel, H. G., Demir, İ., Sertelin, Ç., Kılıçarslan, A., Köksal. A. (2004). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki. *Eğitim Araştırmaları*, 15(4), 99–109.
20. Şimşek, H. (2005). Ortaöğretim Alan Öğretmenliği Tezsiz Yüksek Programına Devam eden Öğrencilerin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumları. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi, Elektronik Eğitim Fakültesi Dergisi*, 2(1), Erişim Tarihi: 19.01.2015, <http://efdergi.yyu.edu.tr>.
21. Tschannen-Moran, M. & Woolfolk-Hoy, A. (2001). Teacher efficacy: capturing an elusive construct. *Teaching and Teacher Education*, 17, 783-805.
22. Üstün, E., Erkan, S., Akman, B. (2004). Türkiye'de Okulöncesi Öğretmenliği Öğrencilerinin Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutumlarının İncelenmesi. *Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10, 129-136.
23. Üstüner, M.(2006). Öğretmenlik Mesleğine Yönelik Tutum Ölçeğinin Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması, *Eğitim Yönetimi*,12 (45) ,109-127.
24. Woolfolk-Hoy, A., ve Burke-Spero, R. (2005). Changes in teacher efficacy during the early years of teaching: A Comparison of four measures. *Teaching and Teacher Education*, 21(4), 343–356.